

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 27 юли 2021 г.
(OR. en)

11082/21

DEVGEN 144
SUSTDEV 103
ACP 77
RELEX 698
ASIM 57
MAMA 133
COEST 189
COAFR 214
FIN 646

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 26 юли 2021 г.

До: Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2021) 415 final

Относно: ДОКЛАД ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА относно управлението на Гаранционния фонд на Европейския фонд за устойчиво развитие

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2021) 415 final.

Приложение: COM(2021) 415 final

Брюксел, 26.7.2021 г.
COM(2021) 415 final

**ДОКЛАД ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И
ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА**

**относно управлението на Гаранционния фонд на Европейския фонд за устойчиво
развитие**

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение.....	2
2. Оперативен контекст.....	2
3. Управление на Гаранционния фонд на ЕФУР през 2020 г.....	3
3.1. Финансово управление	3
3.2. Развитие на пазара.....	3
3.3. Състав и ключови характеристики на портфейла.....	4
3.4. Резултати.....	5
4. Финансови отчети	6
4.1. Финансови отчети на Гаранционния фонд на ЕФУР до 31 декември 2020 г.....	6
4.2. Обезпечаване	8
5. Оценка на това доколко са подходящи целевият размер и равнището на Гаранционния фонд на ЕФУР.....	8

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Правното основание за настоящия доклад е Регламент (ЕС) 2017/1601 („Регламент за ЕФУР“). Член 16, параграф 3 от Регламента за ЕФУР, в който се посочва, че Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Сметната палата доклад за управлението на Гаранционния фонд на Европейския фонд за устойчиво развитие (ЕФУР) през предходната календарна година, включително оценка на това доколко подходящи са финансирането и равнището на Гаранционния фонд на ЕФУР, както и на необходимостта от попълването му.

2. ОПЕРАТИВЕН КОНТЕКСТ

ЕФУР обхваща финансирането на операции в Африка и в съседните на ЕС държави, включително операциите за смесено финансиране и гаранцията от ЕФУР.

Гаранцията от ЕФУР е ключов иновационен елемент, използван за намаляване на рисковете за инвестициите в устойчиво развитие в партньорските държави, като по този начин се подпомага мобилизирането на инвестиции, насърчаването на устойчиво и приобщаващо икономическо и социално развитие, постигането на максимална допълняемост, както и привличането на средства от частния сектор. Целта на гаранцията е да послужи като механизъм за намаляване на риска с цел привличане на финансиране от частния сектор, като същевременно се избягват нарушения на пазара.

Гаранцията от ЕФУР е създадена за обща сума от 1,5 милиарда евро, които трябва да бъдат покрити от общия бюджет на Съюза. Допълнителни вноски в подкрепа на Гаранционния фонд на ЕФУР включват 50 милиона щатски долара от фондацията „Бил и Мелинда Гейтс“, 9,6 милиона евро от Дания, 300 000 евро от Чешката република и 100 000 евро от Естония.

Член 14 от Регламента за ЕФУР създава Гаранционен фонд на ЕФУР, който представлява ликвиден резерв, от който се плаща на отговарящите на условията за допустимост партньори в случай на искане за плащане по гаранцията от ЕФУР. Съюзът предостави 750 милиона евро за покриване на финансовите си задължения, което съответства на 50 % от задълженията по гаранцията на ЕС.

Гаранционният фонд на ЕФУР на практика започна да функционира през 2018 г. До 31 декември 2020 г. на Фонда е изплатена сума в размер на 799 милиона евро.

Информация за резултатите, постигнати от Гаранционния фонд на ЕФУР през 2019 г., беше предоставена от Комисията на Европейския парламент, Съвета и Сметната палата в доклада за управлението на Гаранционния фонд на ЕФУР¹.

¹ COM(2020) 346.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД НА ЕФУР ПРЕЗ 2020 Г.

3.1. Финансово управление

Инвестиционният портфейл на Гаранционния фонд на ЕФУР се инвестира в съответствие с управленските принципи, заложи в Решение С(2017) 7693 на Комисията от 22 ноември 2017 г., които се прилагат и по отношение на насоките за управление на активите на Гаранционния фонд на ЕФУР.

В тези насоки е предвидено, че активите в инвестиционния портфейл трябва да подсигурият достатъчна ликвидност по отношение на потенциални искания за плащания по гаранцията, като същевременно се цели оптимизиране на нивата на възвръщаемост и на риск, което е съвместимо с поддържането на висока степен на сигурност и стабилност.

Бяха приети стратегии за управление на инвестициите и на риска, отразяващи инвестиционните цели и перспективите в създаването на пазарни условия. С инвестиционния подход се целеше засилване на диверсификацията на различните класове активи с фиксиран доход.

3.2. Развитие на пазара

Развитието на пазара през 2020 г. беше доминирано от разпространението на вируса COVID-19, опустошителното му въздействие върху общественото здраве и световната икономика и бързия и силен политически отговор от страна на правителствата и централните банки.

Пазарите на активи с фиксирани доходи започнаха годината оптимистично, благодарение на напредъка в търговските отношения между САЩ и Китай и като цяло положителни нагласи по отношение на икономиката. Доходността на 10-годишните германски облигации (Bund) достигна високо равнище от -0,16 % в средата на януари, което се оказа върховото равнище за цялата година.

По-късно през същата година повече от половината от населението на света беше поставено в пълна изолация, тъй като заплахата от вируса стана очевидна, създавайки глобален шок както по отношение на предлагането, така и на търсенето, особено за услугите с личен контакт. Финансовите пазари по света претърпяха сериозен удар, съчетан с рязко покачване на нежеланието за поемане на риск и нестабилността. В резултат на неотложната необходимост от парични средства много инвеститори бяха принудени да продават спешно активи, което доведе до сътресения и заплахата за стабилността на финансовите пазари.

Капиталовите пазари се свиха, а инвеститорите се насочиха към сигурни активи, като например германската държавна облигация (Bund), чиято доходност бързо спадна до най-ниското си за годината равнище от -0,86 % към средата на март, и държавните

облигации на САЩ, чиято доходност спадна още повече, подхранвана от две намаления на ставката за извънредни ситуации на Федералния резерв на САЩ, възлизали общо на 150 базисни пункта, в началото на март. След това ситуацията с активите със сигурна доходност се обърна и те, заедно с останалите активи с фиксиран доход достигнаха по-високо равнище в условията на пазарно объркване и ограничена ликвидност. Германската държавна облигация (Bund) се върна на -0,20 % десет дни след достигането на най-ниското си равнище за годината. Спредовете на другите европейски държавни облигации спрямо германската държавна облигация (Bund) се увеличиха значително, както и спредовете на всички други класове активи с фиксиран доход.

За да възстановят доверието, правителствата приложиха спасителни пакети и централните банки осигуриха парични улеснения (напр. намаляване на лихвените проценти по паричната политика и/или закупуване на активи) в безпрецедентен мащаб, което помогна на пазарите да се нормализират и общите оценки на активите да се възстановят. След променливите тенденции през март спредовете се стабилизираха от април нататък, като следват низходяща траектория. Обявяването на безпрецедентни фискални пакети в световен мащаб и в Европа, и по-специално Next Generation EU на стойност 750 милиарда евро, доведе до повишаване на общите равнища на доходност през юни, но централните банки проявиха решимостта си и ограничиха тенденцията, за да осигурят благоприятни условия за финансиране в контекст на продължаващи низходящи рискове. За останалата част от годината доходността и спредовете в еврозоната като цяло постепенно намаляваха, докато доверието на инвеститорите продължи да се подобрява на фона на напредъка по отношение на ваксинацията и перспективата за по-нататъшно стимулиране след изборите в САЩ през ноември. Германската държавна облигация (Bund) завърши годината с -0,57 %.

Като цяло развитието на пазарите на фиксирани доходи, макар и характеризиращо се с много висока променливост, предостави привлекателни инвестиционни възможности, което от своя страна допринесе за положителната възвръщаемост на Гаранционния фонд на ЕФУР в края на годината.

3.3. Състав и ключови характеристики на портфейла

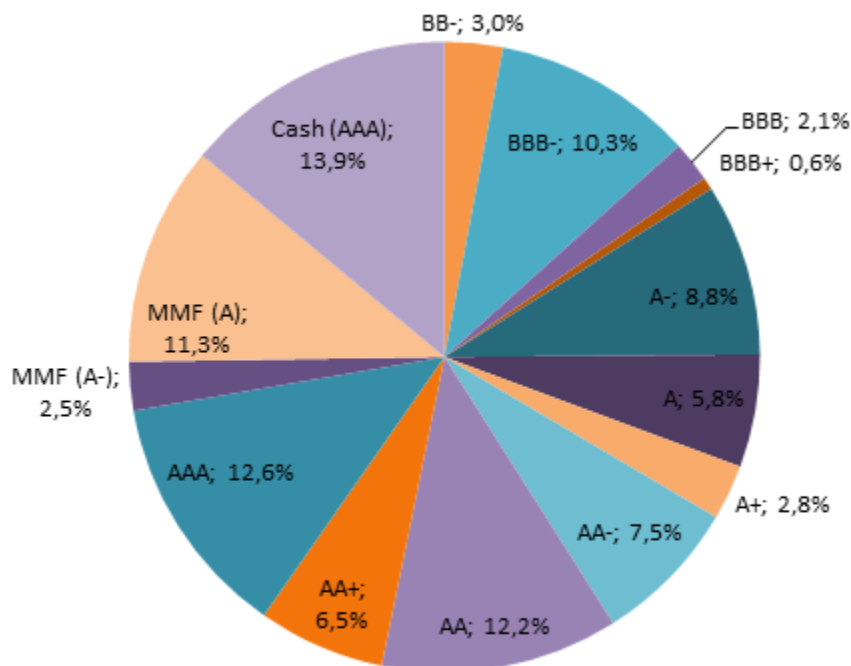
Инвестиционната стратегия насочва управлението на активите на инвестиционния портфейл на Гаранционния фонд на ЕФУР с цел постигане на инвестиционните му цели. Тази инвестиционна стратегия се изразява под формата на референтна стойност, която определя индикативното разпределение на целевите средства за различните категории допустими финансови активи в портфейла.

Към декември 2020 г. инвестиционният портфейл беше съставен предимно от ценни книжа, емитирани от централни правителства, както и от структури на поддържащо равнище, международни организации и агенции (SSA) и чужди правителства (46 % от пазарната стойност при референтна стойност от 52 %), необезпечени облигации, емитирани от търговски дружества и финансови институции (14 % от пазарната

стойност при референтна стойност от 18 %) и покрити облигации (14 % от пазарната стойност при референтна стойност от 0 %). Останалата част е разпределена предимно между фондове на паричния пазар.

В края на 2020 г. делът на облигациите, които отговарят на екологичните, социалните и свързаните с управлението критерии, беше 12 %.

В края на 2020 г. дюрацията на портфейла беше 2,41 години, а кредитните рейтинги на ценните книжа на ЕФУР се разделят, както следва:

По-голямата част от портфейла се инвестира в ликвидни ценни книжа и инструменти на паричния пазар, докато една съответна част (32 % от общата стойност на портфейла) е с падеж по-малък от 12 месеца.

Профилът на портфейла от гледна точка на дюрацията, кредитния риск и ликвидността е калибриран в съответствие с прогнозираните парични потоци, произтичащи от операции на ЕФУР с гаранция на ЕС (напр. прогнозираны искания за изпълнение по гаранцията, приходи).

3.4. Резултати

Годишните резултати са изчислени на претеглена като функция на времето основа, за да не бъдат засегнати от размера на портфейла.

В пазарна среда, характеризираща се с променливост, свързана със здравето, и ниска в исторически план доходност, фондът постигна годишни абсолютни резултати от

0,734 % през 2020 г. (резултати, изчислени на претеглена като функция на времето основа, преди начисляването на разходи и такси). Тази възвръщаемост е в съответствие с годишния резултат на референтната стойност на ЕФУР (0,507 %). Въпреки това резултатите за 2020 г. както на референтния показател, така и на портфейла до голяма степен се дължат на положителна възвръщаемост по кривата на доходността. Като се имат предвид исторически ниските равнища, достигнати от доходността на ЕС, портфейлът може да бъде отрицателно засегнат през следващите години от противоположни движения на кривата (т.е. повишаване на доходността).

4. ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

Финансовата информация относно Гаранционния фонд на ЕФУР е представена по-долу. През 2020 г. нямаше искания за плащане по гаранцията от ЕФУР.

4.1. Финансови отчети на Гаранционния фонд на ЕФУР до 31 декември 2020 г.

На 31 декември 2020 г. общите активи на Гаранционния фонд на ЕФУР възлизаха на 804,12 милиона евро. Активите включват портфейла с инвестиционни ценни книжа, класифициран като активи, обявени за продажба (692,00 милиона евро) и пари (112,12 милиона евро).

По отношение на отчета за финансовия резултат за 2020 г. Гаранционният фонд на ЕФУР приключи годината с икономически резултат от -0,62 милиона евро. Основна причина за това бяха отрицателните лихвени плащания на парични наличности и ценни книжа и такси (-1,04 милиона евро), които само частично можеха да бъдат компенсирани от реализираните печалби от продажби на ценни книжа и предоставяне в заем на ценни книжа (0,42 милиона евро). Нереализираните капиталови печалби/загуби от позиции в Гаранционния фонд на ЕФУР в края на 2020 г. са отразени само в оценяването на позициите, но не и в икономическия резултат. Моля, направете справка с точка 3.4 за резултатите на Гаранционния фонд на ЕФУР, включително за нереализираните капиталови печалби/загуби.

Отчет за финансовите резултати за годината, приключила на 31 декември 2020 г.

(суми, изразени в евро, в скоби — разходи/загуби, без скоби — приходи/печалби)

	2020	2019
	EUR	EUR
Приходи от оперативни дейности	-	-
Разходи от оперативни дейности	-	-
Други разходи от оперативни дейности	(15 000)	(15 000)
<i>Одиторски такси</i>	<i>(15 000)</i>	<i>(15 000)</i>

РЕЗУЛТАТ ОТ ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	(15 000)	(15 000)
Финансови приходи	415 918	188 403
Приход от лихви на:	152 600	(54 689)
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	-	-
<i>Активи, обявени за продажба</i>	152 600	(54 689)
<i>Други приходи от лихви</i>	-	-
Приходи от налични за продажба (AFS) активи	250 985	240 839
Доход от предоставяне под наем на ценни книжа	12 333	2 253
Финансови разходи	(1 024 364)	(448 536)
Разходи за лихви по парични средства и парични еквиваленти	(197 065)	(404 272)
Загуби от налични за продажба (AFS) активи	(727 658)	(15)
Такси за попечителство и други финансови разходи	(99 641)	(44 249)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	(608 446)	(260 133)
ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	(623 446)	(275 133)

Счетоводен баланс към 31 декември 2020 г.

(суми, изразени в евро, в скоби — разходи/загуби, без скоби — приходи/печалби)

АКТИВИ

	31 декември 2020 г.	31 декември 2019 г.
	EUR	EUR
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	435 238 107	348 061 980
Финансови активи, обявени за продажба	435 238 107	348 061 980
ТЕКУЩИ АКТИВИ	368 878 530	251 527 281
Финансови активи, обявени за продажба	256 757 770	246 643 539
Вземания (т.е. такси за заемане на ценни книжа)	2 197	1 595
Парични средства и парични еквиваленти	112 118 563	4 882 147
<i>Текущи сметки</i>	112 166 318	4 885 215
<i>Начислена лихва по парични средства и парични еквиваленти</i>	(47 755)	(3 068)
ОБЩО АКТИВИ	804 116 637	599 589 261

НЕТНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

	31 декември 2020 г.	31 декември 2019 г.
	EUR	EUR
НЕТНИ АКТИВИ	804 091 888	599 567 587
Принос от бюджета на ЕС	798 968 935	600 100 000
Резерв по справедлива стойност	6 090 099	(188 713)
Неразпределена печалба	(343 700)	(68 567)
Финансов резултат за годината	(623 446)	(275 133)
ТЕКУЩИ ПАСИВИ	24 749	21 674
Други задължения	24 749	21 674
ОБЩО НЕТНИ АКТИВИ И ПАСИВИ	804 116 637	599 589 261

4.2. Обезпечаване

Гаранционният фонд на ЕФУР се финансира от общия бюджет на Съюза и от Европейския фонд за развитие (ЕФР). За МФР за 2014—2020 г. подробните източници на финансиране на Гаранционния фонд на ЕФУР включват: 400 000 000 евро от общия резерв на ЕФР и 350 000 000 евро от общия бюджет на Съюза. Гаранционният фонд на ЕФУР може да бъде финансиран също чрез доброволни вноски от държавите членки и други финансиращи субекти, приходи от инвестирани ресурси, приходи и суми, събрани от длъжници в неизпълнение. Естония, Чешката република, Дания и фондация „Бил и Мелинда Гейтс“ предоставиха допълнителни средства в размер на около 49 милиона евро².

Гаранционният фонд беше създаден през 2018 г. Към 31 декември 2020 г. общият размер на плащанията, получени от фондовете на Съюза (както общия бюджет на ЕС, така и ЕФР) към Гаранционния фонд, увеличени с доброволни вноски, достигна 799 милиона евро. До края на 2020 г. не е имало искания за плащания по гаранцията от ЕФУР.

5. ОЦЕНКА НА ТОВА ДОКОЛКО СА ПОДХОДЯЩИ ЦЕЛЕВИЯТ РАЗМЕР И РАВНИЩЕТО НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД НА ЕФУР

В Регламента за ЕФУР целевият размер на Гаранционния фонд на ЕФУР се определя на 50 % от общите задължения по гаранцията от ЕФУР, покрити от общия бюджет на Съюза. Допълнителните доброволни вноски от държавите членки или други финансиращи субекти се обезпечават в размер на 100 %. Настоящото равнище на нетните активи в гаранцията от ЕФУР е 804 милиона евро.

Към 31 декември 2020 г. бяха сключени общо осемнадесет споразумения за гаранция от ЕФУР на стойност 1,549 милиона евро с десет финансови институции, което надвишава първоначалния капацитет на гаранцията от ЕФУР в резултат на допълнителни вноски от донори. ЕФУР цели преодоляването на неефективността на пазара и на неоптималните инвестиционни ситуации и насърчаването на финансови средства от частния сектор. През 2020 г., тъй като вирусът, причиняващ COVID-19, се разпространи по целия свят, Комисията реши да използва гаранцията от ЕФУР като инструмент за подпомагане на партньорските държави да преодолеят кризата. Следователно гаранцията от ЕФУР трябваше бързо да се адаптира към икономическите нужди, породени от световната пандемия, като се съсредоточи върху микро-, малките и средните предприятия (ММСП), финансирането в местна валута и подкрепата за сектора на здравеопазването. Подписаните преди това споразумения за финансиране на ММСП бяха допълнени, бяха договорени и подписани нови споразумения. Особено важна промяна беше новото споразумение за предоставяне на 400 милиона евро под формата на финансиране за разпространението на ваксини срещу COVID-19 в държавите партньори.

² Естония: 100 000 EUR; Чешка република: 300 000 EUR; Дания 9,4 милиона евро; Фондация „Бил и Мелинда Гейтс“: 39,2 милиона евро (50 милиона щатски долара)

Когато действа като управител на гаранцията от ЕФУР и на свързания с нея гаранционен фонд, Комисията отговаря за гарантирането на поддържането на необходимото равнище на ликвидния резерв. Комисията се подпомага от Групата за техническа оценка на гаранцията (G-TAG), съставена от експерти по кредитен риск от няколко европейски финансови институции. Ролята на G-TAG е да предоставя независим и безпристрастен технически експертен опит по въпроси, свързани с банковия сектор, включително относно мониторинга на риска по време на изпълнението на проектите, които използват средства от гаранцията.

Както беше оценено от G-TAG в нейното становище от януари 2021 г., въз основа на данните от декември 2020 г. вероятността за изчерпване на фонда ЕФУР през целия му жизнен цикъл (изчислен на около 19 години), ако се приеме средна ценова субсидия от 75 %, е доста под границата на допустимост на риска от ЕФУР от 10 % при средния сценарий. Такъв е случаят и със средния сценарий, като се приема субсидия от 100 % и в съответствие с ограниченията, определени в насоките за политиката относно риска на гаранцията от ЕФУР. Въпреки това границата на допустимост на риска на гаранцията от ЕФУР ще бъде надвишена при сценарий с висок риск, като се приемат 75 % или 100 % субсидии за такси. Вероятността за изчерпване на фонда ЕФУР в рамките на едногодишния хоризонт е по-малка от 0,02 %, ако се приемат 75 % или 100 % субсидии за такси.